

## ЗА РУБЕЖЕМ

УДК 378.147

Ю. І. БОЧАР

### ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ КОМП'ЮТЕРНО-ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ ЗАКОРДОНОМ

*Проаналізовано особливості підготовки фахівців у галузі комп'ютерно-графічного дизайну у навчальних закладах передових зарубіжних країн. Встановлено, що в цих закладах є аналогічні навчальні курси і вони мають суто прикладний характер, їх основа – це вивчення програмних засобів, а назва курсу в багатьох випадках співпадає з назвою програмного засобу. Підготовка фахівців в галузі комп'ютерно-графічного дизайну за кордоном відбувається вузьконаправлено порівняно з підготовкою вітчизняного фахівця. Зарубіжні навчальні заклади готують фахівця під конкретні вимоги ринку праці, а вітчизняні навчальні заклади охоплюють підготовку фахівця більш широкого формату. Процес навчання в зарубіжних країнах передбачає широкий спектр умінь та навичок, але тільки у вузькій галузі, а вітчизняна підготовка комп'ютерного профілю передбачає інженерно-педагогічний та інженерний напрями діяльності.*

**Ключові слова:** комп'ютерна графіка, фахівець, інженер-педагог, програмні засоби.

Ю. И. БОЧАР

### ПОДГОТОВКА СПЕЦИАЛИСТОВ В ОТРАСЛИ КОМПЬЮТЕРНО- ГРАФИЧЕСКОГО ДИЗАЙНА ЗА РУБЕЖОМ

*Проанализированы особенности подготовки специалистов в отрасли компьютерно-графического дизайна в учебных заведениях передовых зарубежных стран. Установлено, что в этих заведениях есть аналогичные учебные курсы и они имеют сугубо прикладной характер, их основа – это изучение программных средств, а название курса во многих случаях совпадает с названием программного средства. Подготовка специалистов в отрасли компьютерно-графического дизайна за рубежом происходят узконаправленно в сравнении с подготовкой отечественного специалиста. Проанализированы особенности подготовки специалистов в отрасли компьютерно-графического дизайна в зарубежных учебных заведениях готовят специалиста под конкретные требования рынка труда, а отечественные учебные заведения охватывают подготовку специалиста более широкого формата. Процесс учебы в зарубежных странах предусматривает широкий спектр умений и навыков, но только в узкой отрасли, а отечественная подготовка компьютерного профиля предусматривает инженерно-педагогический и инженерный направления деятельности.*

**Ключевые слова:** компьютерная графика, специалист, инженер-педагог, программные средства.

JU. BOCHAR

### PREPARATION OF SPECIALISTS IN THE INDUSTRY OF COMPUTER- GRAPHIC DESIGN ABROAD

*In the article the peculiarities of preparation of professionals in the industry of computer-graphic design in oversea educational establishments are analysed. As a result of study it is found, that there are similar educational courses in foreign educational establishment but, they are applied and based on study of software what is more the name of the course often coincides with the name of software. The preparation of professionals in the sphere of computer design in foreign educational establishments is narrowly directed compared to the one in our country. Foreign educational establishments prepare specialist to meet the requirements of labour-market whereas Ukrainian educational establishments*

*engulf preparation of specialist of wider format. In foreign countries the process of studies allows for the wide spectrum of abilities and skills, but only in narrow industry, whereas domestic preparation of engineer-teacher provides for engineer-pedagogical and engineer directions of activity.*

**Keywords:** *computer graphics, specialist, engineer-teacher, software.*

Підготовка інженера-педагога комп'ютерного профілю вимагає вивчення досвіду зарубіжних закладів освіти. У цих закладах є аналогічні навчальні курси і вони носять суто прикладний характер (комп'ютерну графіку та дизайн вивчають дуже глибоко і детально, а за деякими темами і практичними завданнями можна відслідкувати подібність з дисципліною «Редакційно-видавничі системи»), їх основа – це вивчення програмних засобів, а назва курсу в багатьох випадках співпадає з назвою програмного засобу [1, с. 225]. Також при підготовці фахівця в них є одна особливість, у них немає окремо виділеного напрямку редакційно-видавничі системи.

Вивчення програмних засобів, які мають безпосереднє відношення до редакційно-видавничої справи, відбувається під час вивчення комп'ютерної графіки, це ж саме стосується і спеціальності чи майбутньої роботи. Тому, розглядаючи процес навчання редакційно-видавничих систем у зарубіжних закладах освіти, ми будемо звертати уваги на підготовку з комп'ютерної графіки (куди входить програмна частина підготовки з редакційно-видавничих систем). Розглянемо найбільш типові та авторитетні закордонні навчальні заклади з підготовки фахівців у галузі редакційно-видавничої справи.

**Мета статті** – вивчення світового досвіду підготовки фахівців у галузі комп'ютерно-графічного дизайну в навчальних закладах за кордоном.

Порівняння процесу навчання з вітчизняними закладами освіти розпочнемо з підготовки фахівців у Reeves College. Наприклад, після його закінчення за спеціальністю «Комп'ютерний графічний дизайн» випускник може працювати на таких посадах: ілюстратор, медичний або науковий ілюстратор, дизайнер титульних сторінок, комерційний дизайнер, дизайнер макетів, дизайнер сторінок, дизайнер упаковок, графічний дизайнер, рекламний дизайнер, Web-дизайнер.

У галузі редакційно-видавничих систем у Reeves College курс професійної підготовки триває 43 тижні. Під час навчання (на відведені аудиторні години) студенти опановують певну кількість дисциплін, аналогічних з вивченням редакційно-видавничих систем у вітчизняних вузах, які включають вивчення програмних засобів і видавничу справу: Microsoft Word (60 год.), Graphic Arts&Layout (Графічний дизайн та Верстка) (40 год.), Adobe Illustrator (120 год.), Adobe Photoshop (120 год.), Adobe InDesign (80 год.), Pre Press and Adobe Acrobat (Adobe Acrobat) (20 год.), Технології розширеного дизайну (80 год.).

На підготовку фахівця у Reeves College відводиться у чотири рази більша кількість годин порівняно з дисципліною «Редакційно-видавничі системи» в українських ВНЗ, а підрахунок аудиторних годин показує ще більшу різницю. Якщо врахувати, що під час навчання цієї дисципліни наші студенти використовують знання, одержані на суміжних дисциплінах, то різниця між аудиторними годинами із зарубіжними закладами освіти, в даному випадку Reeves College, буде приблизно у чотири рази. Така різниця виникає й тому, що цей заклад освіти здійснює підготовку вузьконаправленого фахівця у своїй галузі, тут відбувається підготовка фахівців в галузі графічного дизайну та видавничої справи, в тоді як вітчизняні навчальні заклади освіти, досвід яких ми беремо до уваги, при підготовці інженера-педагога комп'ютерного профілю охоплюють набагато більше галузей.

Порівнюючи методику, ми повинні брати до уваги те, що, підготовка фахівців у галузі комп'ютерно-графічного дизайну за кордоном відбувається більш вузько направлено і навчальний заклад готує конкретного фахівця під безпосередні вимоги ринку праці. Підготовка вітчизняного інженера-педагога відбувається за двома напрямками залежно від сфери його подальшої діяльності: якщо фахівець працює як педагог, то для нього набуті знання з редакційно-видавничих систем є вагомою частиною його роботи, оскільки він здійснює підготовку операторів комп'ютерного набору та операторів комп'ютерної верстки; якщо фахівець (інженер-педагог комп'ютерного профілю) працює як інженер, то він може працювати і в галузі редакційно-видавничої справи.

Навчальним закладом, процес навчання в якому представлені інтереси щодо у галузі підготовки комп'ютерного дизайну та комп'ютерної графіки є школа дизайну FZD, під час навчання своїх студентів викладачі використовують мультифункціональність програмних засобів (тобто при викладанні матеріалу перед студентом ставиться завдання, але не ставиться вимога до якогось конкретного програмного засобу, кожен студент може користуватись тим програмним засобом в роботі з яким він відчуває себе більш комфортно). FZD використовує нестандартні підходи під час навчання.

Навчальна програма школи дизайну FZD пропонує навчання термінами один рік (12 місяців) та два роки (12 + 8 місяців). Студенти опановують растрові та векторні редактори, які представляють собою цілий спектр програмних засобів, при цьому не фокусуючись конкретно на якомусь одному, що допомагає розвинути у майбутніх фахівців різнобічний підхід і навчитися визначати та обирати для себе максимально комфортний для кожної роботи чи робочого завдання програмний засіб. Студенти опановують ази роботи з програмами верстки та макетування і вчаться додрукової та післядрукової підготовки.

Професійна орієнтація випускника після 12 місяців навчання – комп'ютерний графічний дизайн. Можна провести аналогію з підготовкою вітчизняного інженера-педагога комп'ютерного профілю, який також набуває знань з комп'ютерного дизайну та комп'ютерної графіки.

Після закінчення 2-річного курсу навчання школи дизайну FZD випускник може працювати в таких галузях: комп'ютерний дизайн, арт-дизайн, комп'ютерна графіка, а також у кіно-, ігровій- та мультиплікаційній індустрії. Порівнюючи підготовку зарубіжного і вітчизняного фахівця, бачимо, що закордонна підготовка більше орієнтована на графічний дизайн (художники) та арт-дизайн, а підготовка інженера-педагога комп'ютерного профілю в галузі графічного дизайну (колажування та робота з ефектами) відбувається лише при вивченні однієї навчальної дисципліни.

Розглянемо процес навчання у Canadore College. Навчальний курс тут триває три роки за системою full-time (повна зайнятість), навчальний процес розподілений на шість семестрів. Аналіз навчальних дисциплін показує, що можна провести аналогію з підготовкою інженера-педагога комп'ютерного профілю при вивченні дисципліни «Редакційно-видавничі системи». Велика кількість навчальних дисциплін у Canadore College за назвою і змістом подібні до навчальних дисциплін, які вивчають майбутні інженери-педагоги комп'ютерного профілю у вітчизняних вузах, наприклад, з комп'ютерних графічних систем.

Під час першого року навчання студенти у Canadore College вивчають: Graphic Design I – Visual Elements (Графічний дизайн I – Візуальні елементи); Typography I – Introduction (Друкарня I – Вступ у дисципліну), ePublishing (Електроні видання); Graphic Design II – Entertainment Design (Графічний Дизайн II – Дизайн у галузі розваг); Typography II – Creative (Друкарня II – Творча підготовка).

Під час другого року навчання студенти у Canadore College вивчають: Graphic Design III – Corporate (Графічний дизайн III – Корпоративний дизайн); Colour Theory – Applied (Теорія Кольороподілу – Прикладна підготовка); Graphic Design IV– Information Graphics (Графічний Дизайн IV – Інфографіка), Media Prep I– Print and Online Output (Медіа підготовка I – Друк та Вивід інформації в інтернет).

Під час третього року навчання студенти у вивчають: Graphic Design V– Advertising (Графічний дизайн V – Реклама), Illustration – Advanced (Ілюстрація – Прогресивна); Media Prep II – Multi-Page Publications (Медіа підготовка II – Багатосторінкові публікації); Graphic Design VI– 3 Dimensional Design (Графічний дизайн VI – Тривимірний дизайн).

Після звершення навчання у Canadore College випускник за спеціальністю «Комп'ютерний графічний дизайн» може працювати в таких галузях: рекламні та маркетингові фірми, мультимедіа, веб-дизайн, телебачення, друкарні, дизайн агентства і студії, пакувальні фірми. Випускник коледжу відповідає критеріям освітнього компонента «Графічний дизайнер» (RGD).

Змістове спрямування та наповнення навчальних курсів зарубіжних навчальних закладів дає підставу провести аналогію з підготовкою інженера-педагога комп'ютерного профілю при вивченні «Редакційно-видавничих систем» в українських ВНЗ.

Розгляд змістового спрямування навчальних курсів зарубіжними навчальними закладами, які готують фахівців в галузі комп'ютерного графічного дизайну, показує, що Reeves Collegeta FZD Design Studio не акцентують уваги на вивченні макетування, а навчання у Canadore College

## ЗА РУБЕЖЕМ

передбачає усі три напрямки і можна провести аналогію з вивченням редакційно-видавничих систем (таблиця 1).

*Таблиця 1*

*Змістове спрямування навчальних курсів іноземних навчальних закладів*

№	Напрями підготовки	Reeves College	FZD Studio	Canadore College
1.	Програмні засоби			
1.1.	Растровий редактор	+	+	+
1.2.	Векторний редактор	+	+	+
2.	Поліграфія			
2.1.	Додрукова підготовка	+	-	+
2.2.	Післядрукова підготовка	-	-	+

Якщо розглянути змістове наповнення навчальних дисциплін вказаних вище зарубіжних навчальних закладів, то можна побачити, що у Canadore College вивчають растровий редактор, векторний редактор, поліграфію, додрукову та післядрукову підготовку, а в Reeves College та FZD Studio, крім вищезгаданих, не вивчають лише післядрукову підготовку.

Провівши аналіз предметів які навчають студентів у зарубіжних навчальних закладах, можна сказати, що 40 % предметів співпадають за змістом з дисципліною «Редакційно-видавничі системи», а 20 % частково співпадають (використовуються більш сучасні програми аналогії для виконання тих же завдань або частина дисципліни вивчає те саме, що й дисципліна «Редакційно-видавничі системи»), 40 % не співпадають (вивчаються програми растрової графіки, яка не вивчається під час вивчення дисципліни «Редакційно-видавничі системи», також вивчається корпоративний дизайн, інтернет публікації, електронні видання та дизайн індустрії розваг) (таблиця 2).

*Таблиця 2*

*Перелік навчальних предметів у зарубіжних вузах та їх порівняння з дисципліною «Редакційно-видавничі системи»*

№з/п	Дисципліни, які ми порівнювали з «РВС»	Співпадають	Не співпадають	Частково співпадають	Суміжні дисципліни
1	Microsoft Word		+		+
2	Графічний дизайн та Верстка	+			
3	Adobe Illustrator			+	
4	Adobe Photoshop		+		+
5	Adobe In Design			+	
6	Додрукова підготовка та Adobe Acrobat	+			
7	Технології розширеного дизайну	+			
8	Графічний дизайн I – Візуальні Елементи	+			
9	Типографія I – Вступ у дисципліну	+			
10	Електроні видання		+		
11	Графічний дизайн II – Дизайн у галузі Розваг		+		
12	Друкарня II – Творча підготовка	+			
13	Графічний дизайн III – Корпоративний дизайн		+		
14	Теорія кольороподілу – Прикладна підготовка	+			

## ЗА РУБЕЖЕМ

15	Графічний дизайн IV – Інфографіка			+	
16	Медіапідготовка I – Друк та вивід інформації у інтернет (онлайн)			+	
17	Графічний дизайн V – Реклама		+		
18	Ілюстрація – Прогресивна (передова)		+		
19	Медіапідготовка II – Багатосторінкові публікації (видання)	+			
20	Графічний дизайн VI – Тривимірний дизайн		+		+

У таблиці 2 перелічені дисципліни, які ми вибрали із зарубіжних закладів освіти, відповідають підготовці в галузі редакційно-видавничої справи та мають відношення до змісту дисципліни «Редакційно-видавничі системи».

Певна частина матеріалу, що не вивчається під час навчання дисципліни «Редакційно-видавничі системи», інженери-педагоги комп'ютерного профілю вивчають на суміжних дисциплінах (це становить приблизно 10 % матеріалу, який не вивчається).

Якщо зіставити всі отримані данні, можна зробити висновок, що дисципліни, які вивчаються у закордонних навчальних закладах, приблизно на 50 % співпадають з дисципліною «Редакційно-видавничі системи». Це досить непоганий результат, але, на нашу думку, цього недостатньо і його можна покращити. Необхідно зробити набагато ефективнішою дисципліну «Редакційно-видавничі системи» та кориснішою для майбутніх інженерів-педагогів.

Запропонований ряд змін та нововведень ми представимо у наступних публікаціях.

### ЛІТЕРАТУРА

- 1. Bochar Y. Uzasadnienie treści kursu «Systemy redakcyjno-wydawnicze» dla kształcenia zawodowego przyszłych inżynierów-pedagogów o profilu komputerowym / Y. Bochar // Problemy profesjologii. – 2013. – № 2. – S. 225-231.

### REFERENCES

- 1. Bochar Y. I. Obgruntuvannya zmistu kursu «Redakcyjno-vydavnych system» dlya profesijnoyi pidgotovky majbutnix inzheneriv-pedagogiv-profil kompyuterov / Y. I. Bochar // Problemy profesijnogo navchannya, 2013, № 2, pp. 225–231.

УДК 377(4)

І. Я. ЖОРОВА., Ю. П. АНОСОВА

## РОЗВИТОК ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПІ

*Розглянуто історію розвитку технічної освіти в деяких західно-європейських країнах. У кожній із країн освітня галузь формувалася під впливом історичних подій, національних особливостей та багатьох інших чинників, але й існував і взаємний вплив освітніх систем, що, безперечно, є позитивним моментом та одним із рушіїв процесу розвитку освіти. Інтеграція України з світовою спільнотою вимагає знання про внутрішній і міжнародний досвід в навчанні робітничих кадрів з метою визначення найбільш ефективних механізмів розвитку національної системи освіти. Одним з важливих напрямів є провадження спільної Європейської освітньої політики, що потребує попереднього ґрунтовного вивчення історичного аспекту вказаної проблеми.*

**Ключові слова:** *технічна освіта, історичний аналіз, розвиток освіти, Європа.*